

DNEVNE VESTI

— Vse naše cenejne inserente obvezamo, da sprejema uprava našega lista oglase vsek dan do 11. osemnajstih v naših primerjih pa tudi do 11.30. Pripomijamo, da se oglasi v našem listu niso podražili.

— Plačilni promet s Francijo obnovljen. Devizno ravnateljstvo Narodne banke je obvestilo vse pooblaščene zavode za promet z devizami in valutami, da lahko zoper sprejemajo plačila v klingeru s Francijo. Ob izplačilih in vplačilih bodo veljala naslednji tečaji: 1. za vsa vplačila in izplačila, nanašajoča se na uvoz in izvoz po 1. novembra 1940 bo veljal tečaj 119 din za 100 francoskih frankov, odgovarjajoč paritet zadnjega kotiranja francoskega franka. 2. Vse uvoz do konca oktobra 1940 se bo plačeval na bazi tečaja 126 din za 100 francoskih frankov.

— Začetek v železniškem prometu. Zaradi vdora skarpe na železniški progi med Hrastnikom in Trbovljami, ki se je pripeljal včeraj popoldne, so nastale v železniškem prometu med Mariborom in Ljubljano večje prometne ovire. Poštni vlak, ki bi moral priti v Ljubljano snio malo pred 22.00, je mogel nadaljevati vožnjo iz Trbovelj šele danes dopoldne, eksprešni vlak, ki bi moral prispeti iz Beograda dopoldne ob 8.15, je imel 220 minut zamude, beograjski brzi vlak pa 60. Vlak skarpe je povzročilo deževje zadnjih dni in je plaz zasui obe tira. Dopoldne so delavci očistili levir, tako da se je mogel železniški promet nadaljevati. Ruševine so potegnile s seboj tudi vse žice brzozavnih drogov, zato je bil prekinjen tudi brzozavni in telefonski promet.

— Ribolov v Dalmaciji bo ustavljen? Dalmatinski ribiči so začeli loviti rive z globinskiimi mrežami. Ker jim je pa zmanjkal pogonskih snovi, bodo v kratkem ustavili ribolov. Pozimi love dalmatinski ribiči večinoma z globinskiimi mrežami. Ce ne bodo dobili pravočasno pogonskih snovi, bo ostala Dalmacija čez zimo brez rib, kar bi pomenilo za Dalmatince hud udarec.

— Železniška zveza z Grčijo obnovljena. Železniška uprava sporoča, da je bila z včerajšnjim dnem obnovljena železniška zveza z Grčijo. Naš vlak št. 122, ki prihaja v Gjevgelijjo ob 14.08, bo imel zvezo s Solunom ob 16. Vlak iz Soluna, ki prihaja v Gjevgelijjo ob 11.30, bo imel zvezo v Gjevgelijji naš vlak, ki odhaja ob 15.30 preko Skopja proti Beogradu. V Grčijo namenjeni potniki bodo morali imeti posebno dovoljenje grškega poslanštva v Beograd.

— Jutri bo ustanovljena Zveza mest banovine Hrvatske. Jutri, v petek in soboto bo v Zagrebu posvetovanje Zvezne mest banovine Hrvatske. Po ustanovitvi banovine Hrvatske je bila sprožena misel, da se ustanovi tudi posebna Zveza hrvatskih mest. Zveza bo ustanovljena jutri.

— Sremska Mitrovica ostala brez kruha in soli. Včeraj je ostala Sremska Mitrovica, središče žita bogatega Srema brez kruha in soli. V mestu je nastalo silno razburjenje, zlasti med siromašnjimi prebivalstvom, ki ne počne kruha doma. Peki so se izgovarjali, da jim milini niso dobavili niti ene vreče moke, zalog pa nimajo. Milnarji se pa izgovarjajo, da niso mogli dobiti moke.

— Samo en muslimanski roman pojde v Mekko in Medino. En sam musliman skupine je napravil diplomirani pravnik g.

Albert Koš iz Ljubljane, kot prvi doktorand, ki pripravlja na ljubljanski pravni fakulteti doktorat z disertacijo po novi uredbi o pravnih fakultetah. Čestitamo!

— Ali je to potrebno? Med Trbovljami in Hrastnikom se je včeraj utrgal plaz in skarpa je zasul lev železniški tir. Zato je nastal v železniškem prometu zastoj. To je razumljivo. Razumljivo pa ni, da je nastal zaradi tega zelo občuten zastoj tudi v poštrem prometu. Po tej progi v Ljubljano namenjeno pošto so poslali preko Sevnice, Št. Janža in Trebnjega po dolenskih progah in tako bo romala od včeraj do danes popoldne, morda pa prispe v Ljubljano šele jutri. Ali bi ne bilo v takih primerih mogoče poskrbeti, da bi se vsaj vanejša pošta prepeljala po krajski poti in hitreje, da bi ljudje ne trplje škode? Pri nas napravi vsaka tudi najmanjša nezgodila tako zmedo v prometu, da moramo opozoriti na to tiste, ki jim je dolžnost skrbeti, da gre promet kolikor toliko v redu, zlasti če utegne nastali zaradi zastaja občutna škoda.

— Brez hudobije ne gre. V »Slovenčevi« rubriki »Kaj pravite?« žigosa danes nekdo neko trgovko, ki je zelo grdo ravnala s svojo odjemalko, ker ji ni mogla takoj plačati špecerje. »Slovenec« odnosno njegov dopisnik bi pa ne bil to, kar je, če bi v svoji krščanski ljubezni do bližnjega tudi pri tej prilikai ne lopnil po nacionalnih in socialnih organizacijah, češ, glejte, take ljudi imajo v svojih vrstah. Ce je tista trgovka res sodelovala ali če sodeluje v organizacijah, ki so gospodrom iz Kopitarjeve ulice tri v peti, nači imajo vsej toliko poguma, da pridejo z imenom na dan, da bodo lahko tiste organizacije tako garjevo ovoce izključile. Kaj more za to organizacija, če ima poleg zrma v svojih vrstah tu pa tam tudi plevel? Gospodje, kaj so v vaših organizacijah sami angeli?

— Podrazitev slaščic v Zagrebu. V Zagrebu so se podražile vse slaščice in sicer povprečno za 100%. Silno so naraste tudi cene likerjev in drugih alkoholnih pičajev. Na drugi strani so pa stopili v stavko na meščeničkih slaščičarn, ki zahtevajo povračje plač.

— Jajca tudi v Zagrebu po dva din. Kar kor v Ljubljani so se jajca tudi v Zagrebu podražila in jih prodajajo zdaj po 2 din. Prodajalcu pa pravijo, da se bodo jajca v kratkem pocenila.

— Odprema dovoljenja za moko iz Vojvodine. Prejeli smo: V poslednjem času je ustavil Prizad izdajo odpremih dovoljenj za moko, ker nakupuje večje količine moke v določene svrhe. Prevod bo pa kljub temu poskušal izposlovati priznanje sklepov, ki bi jih napravili slovenski kupci z vojvodinskimi milini. Zato poziva vse kupce moke, da vedno prijavijo vsak nakup moke Prevodu z navedbo dneva za klijučka, imena prodajalca in kupljene količine moke. Na podlagi navedenih podatkov bo Prevod skušal dosegiti od Prizada dovolitev odpremih dovoljenj.

— Naš trgovinski minister o nemško-jugoslovenskih gospodarskih stilih. Oktobraška številka ugledne nemške revije »Die deutsche Volkswirtschaft«, ki jo izdaja v Berlinu vsečinski profesor dr. Helmut Funke, je posvečena vprašanju nove Evrope in pričuje tudi članek našega trgovinskega ministra dr. Andreja o gospodarskih stilih med Nemčijo in Jugoslavijo. Trgovinska pogodba, sklenjena 1. maja 1934 med obema državama, je bila izhodna točka za načrtno ureditev gospodarske izmenjave med Jugoslavijo in Nemčijo. Nas uvoz v Nemčijo se je v teh 6 letih znatno povečal, enako pa tudi uvoz iz Nemčije. Iz vidika nove gospodarske organizacije Evrope je treba naglasiti potrebo nadaljnega industrijskega razvoja v Jugoslaviji.

— Olajšava za inozemska industrijska podjetja s sedežem v Jugoslaviji. Ministrski svet je izdal uredbo, po kateri so opredeljena takša inozemska industrijska podjetja ob prenosu svojih sedežev v Jugoslavijo. Uredba je bila izdana na predlog finančnega ministra in njen namen je olajšati preselitev tujih podjetij v Jugoslavijo.

— Tečaj za nemško stenografijo se prične v četrtek 14. t. m. Prijava bo sprejemljena: Christofor učni zavod, Ljubljana, Domobranstvo 15. Poseben tečaj zverč.

— Trgovinski sporazum med Švicco in Jugoslavijo. Ob koncu prejšnjega tedna so bila v zunanjem ministru končana desetindnevna pogajanja med našo in Švicarsko delegacijo. Prislo je do trgovinskega sporazuma, ki bo pozneje že izpolnjen. Novi sporazum je del prejšnjih, blagovnih in plačilnih sporazumov. Plaćilni sporazum ostane nespremenjen. Gleda blagovnega prometa so pa določeni izvozni in uvozni kontingenti. Sporazum je bil uveljavljen že na dan podpisa 9. t. m.

— Slab Izvod puranov. Poročali smo že, da bi morali biti letos purani na domačih živilskih trhih cenejši, ker je skoraj povsem ustavljen izvod. Prejšnja leto smo izvajali največ puranov v Anglijo. Izvajamo Hrvatskega Zagorja so na leto izvozili nad 100.000 puranov, predvsem v Anglijo, precej pa tudi v Nemčijo, Švico in Italijo. Kmetje so prejeli za izvozene purane okrog 10 milijonov din. Na domačih tržiščih je bilo prodanih okrog 50.000 puranov. Zdaj so purani naprodaj v Hrvatskem Zagorju po 12 do 14 din kg žive teže.

— Tovnica vagonov preide v domače roke. Skupina domačih gospodarstvenikov na čelu z Banovinsko hraničarstvo v Zagrebu se je sporazumela z glavnimi delničarji Prve jugoslovenske tvornice vagonov, strojev in mostov v Slovanskem Brodu glede nakupa delnic, ki so večinoma v rokah neke tujne finančne skupine. Skupina naših gospodarstvenikov je kupila od rumunske skupine Aušnic okrog 260 delnic, precej jih je pa imela že sedaj Prva hrvatska vagonovna. Tačko je zdaj tvornica vagonov v Slovanskem Brodu prešla v domače roke.

— Jugosloveni v Solunu se vrnejo v Jugoslavijo. Nameščenci jugoslovenske cone v Solunu so bili uradno pozvani, naj se vrnejo domov.

— Svet za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Iz Službenega lista. »Službeni list kr. banske uprave dravsko banovine št. 91 z dne 13. t. m. objavlja uredbo o spremembah in dopolnitvah zakona o uradnikih, uredbo o ureditvi blagovne prodaje, uredbo o preskrbovalnih ustanovah, uredbo o spremembah in dopolnitvah uredbe o gojivju, sečnji, prometu in izvozu lesa domačega oreha, pravilnik o dnevnih poštih uslužbenec, ki spreminja pošto, pravila o obliki, sestavi in zaznamovanju steklenic in posod za točenje alkoholnih pičaj in mleka in o mehjih njih točnosti, naredbo o kontroli uvoza bombaža iz št. 31/1 in 272 bombaže preje iz št. 274 do 276 in flocca w. w. iz št. 328 izvozne carinske tarife, spremembu navodil za izvrševanje uredbe o zaposlovanju tujih državljanov in pravilnika za uporabo to uredbe, carinjenje steklene volne za okras božičnih dreves, priznanje lesnih vreten in bobnov za zunanjost, razširitev področja carinskega oddelka carinarnice I. reda Dravograd-Meža na Prevaljah in zvišanje cen komav na petrilo.

— Zdravniška vest. V imenik zdravnikov Zdravniške zbornice za dravsko banovino sta bila vpisana dr. Miller-Petric Gustav in dr. Softic Ešref, sanitetski major, oba v Ljubljani.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gospodarske politike, je trgovinski minister pripravil osnutek uredbe o posebnem svetu za gospodarsko politiko. Osnutek bodo proučili pristojni ministri in gospodarski strokovnjaki.

— Prvi tečaj za gospodarsko politiko. Zadnje čase se vedno bolj čuti potreba po koordinaciji poslov v gospodarski politiki. Da dobimo enotno vodstvo gosp

Konzumne zadruge

Odpornost gospodarskih krogov proti ustanovitvi predpisanih konzumnih zadrug pri industrijskih podjetjih

Ljubljana, 13. novembra
Ljudje so morda prezeli, da je bilo z ministerstvo uredno predpisano ustavljanje posebnih zadrug pri podjetjih, ki zaposlujejo nad 50 uslužencev; te zadruge bi naj preuzele načelo preskrbovanja uslužbenec z življenjskimi potrebskim, bili bi torej neke vrste konzumne zadruge, ustavnost kakršne že imajo večja podjetja in ki se znana pod imenom »stovarniški konzum«.

Namen uredbe ni bil slab, a tudi v tem primeru se sestavljajo novih predpisov ni so posvetovali s pristojnimi gospodarskimi ustanovami. Z ustanovitvijo preskrbovalnih ustanov pri podjetjih namenjava delavstvo in nameščenstvo začeti prenaglim naraščanjem draginje in jim omogočiti redno nakupovanje napotrebnejših življenjskih potrebskim. Vprašanje je se vedo, ali je to sploh izvedljivo pri srednjih manjših podjetjih, kjer bi se zadruge najbrž ne mogle založiti z blagom tako dobro da bi tudi njih ne potegnil v svoj vrtine proces draginje. Tega zdaj ne moremo raziskovati. Napacno bi bilo tudi da se prevede poslopišči, saj bi morda tu in tam kazalo urediti preskrbovanje delavstva s takšnimi zadrugami, kjer jih še ni med tem ko bi bilo zopet drugje splošno skodljivo.

Ze zaradi tega pa, ker so pokazali naši gospodarski krogi takoj odločen odpis proti ustavljaju preskrbovalnih zadrugih edini pri podjetjih, dvinome, da bi se te ustanove lahko koristno udejstvovale četudi bi bile potrebne. Za nje bi pač moralni podjetniki pokazati prav tako primereno razumevanje kakor delavci in nameščenci, saj bi bilo neobhodno potrebitno obvestansko, povsem složno sodelovanje, a sloga med ljudmi nini mogče diktirati.

Zbornica za TOI v Ljubljani je naslovila ministrata za socialno politiko spomenico, ki jo je sestavila, čim je bila poučena o načrtu uredbe o potrošniških zadrugah pri podjetjih. Med tem je bila uredba že izdana, vendor pa pričakujejo da se jim bo po-

posrečilo razveljaviti vsaj za Slovenijo. ZTOI namreč v svoji spomenici dokazuje, da vladajo v Sloveniji posebne gospodarske in socialne razmere, različne od razmer v drugih pokrajnah države, kjer bi preuzele načelo preskrbovanja uslužbenec z življenjskimi potrebskim, bili bi torej neke vrste konzumne zadruge, ustavnost kakršne že imajo večja podjetja in ki se znana pod imenom »stovarniški konzum«.

Predvsem dokazujejo, da je industrij v naši državi decentralizirana in da 93% industrijskega delavstva se vedno ni izgubilo zvezze z zemljoto in kmetijstvom. Velika večina delavstva se rekrutira iz vaških občin, kar je zbornica ugotovila z anketno. Ob tej prilici so tudi ugotovili, da so številni delavci lastniki hišic in njivice ali vsaj ertov ter da pridejo predvsem krompir in povrtnino na svoji zemlji. Delavci v mnogih primerih stanujejo pri svojih starin ali v svojih družinah, kjer se seveda tudi hrani. Večja pojetje najema delavcev izmed okoliškega prebivalstva, do približno 30 km daleč, delavec se vozi na delo navadno s posebnimi lokalnimi viakami, avtobusi in zlasti s kolezi, saj ni brez potrebe da bo Slovenija kmalu stela 200.000 kolezarjev.

Tako zbornica dokazuje, da je struktura prebivalstva v Sloveniji precej drugačna in da v industriji zaposleno delavstvo ne izrazito industrijsko, povsem odprtano od zemlje, to se pravi, da mu ni treba kupovati vse življenjski potrebski. Razen tega se pa zbornica še sklicuje na izredno gosto mrežo trgovinskih obrotov v dravski banovini, saj je okrog 10.000 trgovin, to je sicer paradoxa: delavstvo ni tako navezano na trgovino, ker nekatere živila samo pridejo, a je vendar toliko trgovin, kakor da morajo ljudje kupovati vse. Upoštevati je treba zlasti, da celo 65% trgovin prodaja živila. To se pravi, največ je trgovin z mešanim blagom in specerji. Povprečno pride samo 110 prebivalcev na trgovinski obrat, toda ne je odstalih; smemo računati, da odpade na trgovinski obrat povprečno le 30 družin. Promet teh trgovinic je seveda majhen. To dovolj jasno kaže, da ni več potrebe po

novih prodajalnih in razumljivo je, ce se trgovci zelo boje ustanavljanja tovarniških prodajal. Treba je upoštevati, da pri nas posluje prav v industrijskih krajih že mnogo delavskih konzumnih in nabavljalnih zadrug in kmetskih zadružnih prodajal. Anketa zbornice je pokazala, da je večina delavstva večljana pri konzumnih zadrugah in bi bilo že zaradi tega v mnogih krajih nesmiselno ustanavljati še konzumne zadruge pri posameznih podjetjih.

Najboljši primer tovarniških konzumov nam nudita aprovacijska konzuma Kranjske industrijske družbe na Jesenicah in Trbovljevskih premogokopne družbe v Trbovljah. Nekateri sodijo, da sta se ta konzuma zelo dobro izkazala in hvaljuju tudi delavstvo, predvsem zaradi tega, ker kupujejo blago kar bi ga v trgovinah, saj ne plačuje niti režijskih stroškov. Ustanovi nabavljajo življenjske potrebske v velikih količinah in je blago že zato cenejše.

Zbornica sklicuje tudi na to, da so številna industrijska podjetja že na željo delavstva, povsed, kjer se je izkazala potreba, kreditirala nakup najvažnejših živil za delavce. Razen tega se opozarja, da je bil nedavno ustanovljen Banovinski prehranjevalni zavod za preskrbovanje prebivalstva z napotrebnejšimi živili: zavod ima tudi nalog, da ustanovi svoje podružnice, kjerkoli bi se pokazala potreba po njih.

Gleda na vse to je zbornica izjavila, da v Sloveniji ni potrebe po ustanavljanju potrošniških zadrug pri podjetjih, čeprav vprašanje preskrbe delavstva z živilom je že zadovoljivo rešeno na zasebno pobudo.

Kakšno stališče zavzema delavstvo v tej zadevi, še ni znano. Zanesljivo je le, da je delavstvo zadovoljno s svojimi tovarniškimi konzumi, kjer jih ima. Čeprav tudi te ustanove niso brez vseh pomankljivosti.

slojpa v temeljih. Hitrost vetra narašča od minute do minute in doseže 2000 ali se več kilometrov na uro. Potem pa moč tornada popusti, vilje se dež ali se pa nebo deloma zjasni, toda barometer se še vedno ne dvigne. Ta nemir pomeni, da je dotični kraj v središču tornada. Kmalu prihrami tornado znova in sicer do nasprotno strani. Barometer se počasi dviga, kar je do-

kaz, da je tornado prekoračil visok in kraj opazovanja je za njegovim hrbtom. Ta tipična oblika tornada nastane v gotovih dežih Tihega oceana, v takozvenem tihem pasu, ki se ga lažje izogibljo in ki leži med severnim pasom severnih pasatnih vetrov in južnim pasom antipasatnih vetrov. Silna vročina v tem kraju vpliva na razširjenje tornada.

O debelih ljudeh in debelosti

Debelost človeku sicer škoduje, da se pa ozdraviti

Nemški raziskovalec A. Gafe pričuje v reviji »Deutsche medizinische Wochenschrift« zanimivo razpravo o debelosti in debelih ljudeh. Pri tem se sklicuje na obširno statistiko, ki so jo zbrala ameriške zavarovalnice. Iz te statistike je razvidno, da je povprečna dolgost življenja debelih ljudi 6 do 7 let karjorak, kakor suhih. 40letni debeluh ima trikrat manj upanja, da bo doživel 80 let kakor človek normalnega teže. In kje tisti vzrok? Otežkoen krvni obtok, večji napor srca, ker zahteva kretanje težkega telesa več energije. Začaseno tkivo je tudi težje dostopno krvni. Polovica vseh debelih ljudi tma zato srčno napako.

Pri debelih ljudeh se posebno pogosto pojavi povečani krvni pritisk, bolezni ledvic in jet, želodčni kamni, sladkorna bolezni, embolija in tromboza. Debeli ljudi se tudi bolj podvrženi naležljivim bolezni in manj odporni napram njim kakor normalni ljudi. Ce se podvrže debeluh operaciji je potrebna pri njih večja opreznost kakor pri drugih ljudeh. Iz vsega tega sledi, da debelost ni samo lepotna napaka, temveč resno stanje tudi v zdravstvenem pogledu. Toda debeli ljudi imajo eno tolažbo. Debelost se da namreč zdraviti in ozdraviti, ce ni napredovala tako dačec, da ostanejo po njej neozdravljive posledice. Toda ozdravljanje je uspešno le, če najde debel človek v sebi za to dovolj moči. Zdravje namreč pomeni popoln preobrat v načinu

življenja in temu se žal večina debelih ljude ne privaditi.

Temelj vsakega lečenja debelosti je jesti čim manj in varovati se vsakega sladkorja. Gafe pravi, da se je pokazala veljavnost tega načela med svetovno vojno, ko so morali mnogi ljudje tudi proti svoji volji stradati. Gafe je takrat preiskal nekatere posebno debele ljudi, ki so do konca 1918. shujali za 75 ali celo 90 kg. V normalnih razmerah se da izgubiti na teži največ 50 kg. Zdravljene debelosti se prizne v gladovanjem, ki ga dobro prestanje tudi ljude s srčno napako. Na srču bolnim ljudem post vedno koristi. Važno je tudi, da ljudje, ki se hočajo odkrivati maščobe, ne uživajo mnogo soli in ne pišejo mnogo vode. Telo ni debelo od maščobe, temveč tudi od tega, da se v njem nabira mnogo vode.

V mnogih primerih je zato tudi treba jemati gotovo zdravila, s katerimi se voda prežene iz telesa. V težkih primerih pričujejo zdravniki tudi preparate za scitne žlezle, ki se odlikuje s tem da z njimi maščobe v telesu zgori. Pitje vode v zdraviliščih ima samo ta učinek, da pospešuje prebavo, ne pomaga pa človeku odkrivati maščobe. V nekaterih slovenskih zdraviliščih ljudje sicer izgube na teži v prvih vrstih zato, ker se drže predpisanega načina življenja. Brezupnih primerov debelosti sploh ni. So samo brezupni debeluti, ki si nikakor ne dajo dopovedati, da ni dobro, če previeč v predobro jedo.

Prebivalstvo SSSR

Revija »Wirtschaft und Statistik« pričuje obširno poročilo o prebivalstvu Sovjetske Rusije, razdeljenem po narodnosti, socialnih skupinah, starosti in izobražbi. Na ozemlju Sovjetske Rusije živi 47 raznih narodnosti. Glavni del prebivalstva tvorijo Rusi, ki jih je 99.000.000 ali 59% vsega prebivalstva. Daleč za njimi so po številu Ukraineri, ki jih je 28.000.000 ali 16%, dočim je Belorusov 5.200.000 ali 3% vsega prebivalstva. Toda trije slovenski narodi tvorijo torej nad tri desetine prebivalstva SSSR. Izmed ostalih 47 narodnosti tvorijo skupino, ki steje nad 1% vsega prebivalstva samo še Uzbeki, Tatari, Kazaki, Zidje, Azerbajdžani, Gruzini in Armeniji. Nemecv so našeli 1.400.000 ali 0.8%.

Po socialnem položaju je največ kolektivnih kmetov in sicer 75.600.000 ali 44.6 odstotka. Na delave po mestih in po kmetijah odpade samo 32.2%, na uradništvo pa 17.5%. Zelo zanimivo je tudi poročilo o spremembah socialnih razmer prebivalstva v zadnjih 10 letih. Zaradi industrializacije in kolektivizacije države se je dvignilo v letih 1928 do 1939. število delavcev in uradnikov od 17 na 49.7%, kolektivnih kmetov pa od 3 na 46.9%. Nasprotno je pa padlo število individualnih kmetov od 73 na 2.6%.

Bismarck v sovjetski državni založbi

»Sovjetska državna založba« je izdala pred dnevi prvi zvezek Bismarckovega dela »Gedanken und Erinnerungen«. Dnevi in tisk Sovjetske zveze je ocenil ob tej prilici tudi samo delovanje in osebnost Bismarcka, kar vzbuja v Nemčiji živo zanimanje. Ves ta razvoj se lahko smatra baš zato za posebno značilen, ker je razmerje med Nemčijo in Sovjetsko zvezo v zadnjem času dobro znacil onega prijateljskega sodelovanja, ki je za velikega nemškega državnika Bismarcka bilo eno glavnih načel njegove zunanjne politike. Na osnovi svojih bogatih izkušenj, ki jih je dosegel v svoji državni karieri, je pustil Bismarck svojim naslednikom v zapuščino nasvet, da med Nemčijo in Rusijo ne more nikoli nastati potreba obroženega spopada. »če položaja ne bodo pokvarili dinastične nerodnosti ali liberalne neumnosti. Dejstvo, da se je pozneje zaradi nekaterih storjenj napak stanje spremenilo, je po nemškem mnenju eden največjih vzrokov nemškega in ruskega zloma v svetovni vojni.

Proučevanje zgodovinskih in geografskih osnovnih pravil, ki določajo nemško-

rusko razmerje, je privelo do tega, da se je lani postavilo to razmerje znoti na Bismarckovo osnovo. Novo sodelovanje in prijateljstvo Nemčije s Sovjetsko zvezo odgovarja naravnim zakonom zgodovine in geografije. Sovraštvo bi nobeni državni prineslo trajne koriste. Novi red v nemško-sovjetskih odnosih, ki se je izvršil v Bismarckovem duhu, je orinesel obema državama doslej največjo korist. Nadaljnje poglabljajte in izgradite teh odnosov, bi se moglo smatrati za izpolnitve Bismarckove oporeke. (Europa Sevica.)

Nemški vojaki na obisku pri domačinu na Norveškem

V VLAKU

To pa že ne gre, gospod, vi se peljez v brzovlakom, vozni listek pa imate za osebni vlak.

Nikar se tako ne razburjajte. Recite raje strojvodji, naj voz: malo počasnej, pa bo vse v redu.

STROGA GOSPODINJA

Kaj v sobi ne trpm. Dva kadilca bi bila prevec. Tu ze dovolj kadi pec.

STRASNA SMRT

Nikoli bi ne bila postala tvoja žena, če bi ne bil moj ubog: Miha umrl.

Ah, kako strašna je smrt!

je vedel tako naravno in neprisiljeno, da je Townsend vendarle jel dvomiti, da-lj ga je spoznal. Kar mu je šinila v glavo misel, kako je mogoče, da se poznamo. Tornado, kar je upoštevati, da je v tem času dobro znacil onega prijateljskega sodelovanja, ki je za velikega nemškega državnika Bismarcka bilo eno glavnih načel njegove zunanjne politike. Na osnovi svojih bogatih izkušenj, ki jih je dosegel v svoji državni karieri, je pustil Bismarck svojim naslednikom v zapuščino nasvet, da med Nemčijo in Rusijo ne more nikoli nastati potreba obroženega spopada. »če položaja ne bodo pokvarili dinastične nerodnosti ali liberalne neumnosti. Dejstvo, da se je pozneje zaradi nekaterih storjenj napak stanje spremenilo, je po nemškem mnenju eden največjih vzrokov nemškega in ruskega zloma v svetovni vojni.

Strong je spoštljivo nasmehnil, kakor čisto trenzen človek, ki noče razdražiti pijača.

— Da, prav prijetno, — je dejal tiho in kakor da je v duhu odson.

Velike nedolžne otroške oči ima, — je pomislil Townsend. Toda temu se ni dal zbegati. Da znajte otroške oči gledati čisto drugače, to je vedel on najbolje. Strong igra komedijo, o tem ni dvoma in bil je izreden igralec. Townsend se je malone sramoval samega sebe, ko je primerjal svojo igro z umetniškimi sposobnostmi svojega nasprotnika.

— Pojdova, tovariš, na čašo vina, — je zamrzel detektiv. — Zdi se, da si že povsem trenzen.

— Sai sem še zdaj čisto slušajno prišel, — je odgovoril. — Toda s teboj rad trčim.

Townsend ga je prial pod roko in ga odvedel k mizici. Kmalu sta živahno kramljala. Strong se

je vedel tako naravno in neprisiljeno, da je Townsend vendarle jel dvomiti, da-lj ga je spoznal. Kar mu je šinila v glavo misel, kako je mogoče, da se poznamo. Townsend, je dobro zastavil tako vprašanje, ne da bi se zdelo sumljivo.

— Ne, — je odgovoril Strong mirno, — šele od včeraj. Pred dnevi dnevoma sem bil še v zaporu.

Te besede je izgovoril takoj mirno, kakor da je zapor navadno bivališče poštenih in dostojnih ljudi.

— V zaporu? — je vskliknil Townsend ognjevit.

— Gromska strela! No, pijava! Glavno je, da si svojo kazem odsedel.

Strong je zmanjal z glavo.

— Nisem je odsedel, pobegnil sem. — Potem je pa priprmil malone otožno: Sicer sem pa sedel čisto po nedolžnem. Neki podlež me je oklevetal.